

**miljøpartiet
de grønne**

askøy

ARBEIDSPROGRAM 2019-2023

Miljøpartiet De Grønnes mål er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Økonomien skal underordnes sunne økologiske prinsipper. Vi ønsker å fremme fred og rettferdighet både lokalt og globalt.

Livskraftige lokalsamfunn, i hovedsak basert på lokale ressurser, er en forutsetning for å nå målet.

Gjennom vår politikk vil vi i Askøy MDG verne om verdiene livskvalitet, nyskaping og fellesskap.

HVORFOR DE GRØNNE PÅ ASKØY NÅ?

De Grønne har vært i kommunestyret på Askøy i inneværende valgperiode. Vi har vært pådrivere for miljø saker som reduksjon av plast og engangsartikler, kildesortering, sykkelveier, redusert bomavgift for elbil, forhindre miljøkriminalitet, bevare strandsoner og vern av dyrkbar mark, sårbar natur og dyrearter med mer. Men arbeidet er selvsagt ikke ferdig - vi vil fortsette å jobbe for et klimasmart samfunn der det er godt å bo, - som fremmer god helse og livskvalitet, gode oppvekstvilkår og trygge møte- og arbeidsplasser.

Vi vil arbeide for å få til bærekraftige kommunale tjenester med mål om at vedtak vedrørende livsvilkår for mennesker, dyr og natur skal ha en klar miljøprofil. Vi vil ha redusert utslipp av klimagasser og bedret transport med vekt på trygge skoleveier, bedre kollektivløsninger og økt fremkommelighet for sykkel. Hurtigbåten mellom Kleppstø og Bergen sentrum er en viktig del av løsningen, og vi vil være pådrivere for at den raskets mulig må få elektrisk fremdrift.

Målet vårt er at det skal være enkelt og rimelig å velge miljøvennlig, uansett hvor du bor på øyen. Miljøkravene våre er ambisiøse og vi er pådrivere i kommunen for økt resirkulering og ressursutnytting, unngå forsøpling, samt minimere unødvendig forbruk og emballasje. Vi setter strenge krav til rensing av kloakk og utslipp fra industri, og krever at forurensing fra særlig plast og mikroplast minimeres.

Vi mener vår politikk er nødvendig for å skape et lokalsamfunn som kjemper for å sikre gode liv, også for Askøyværingene som kommer etter oss. Vi er politisk modige, ærlige og tydelige – og gjennomfører uredd politikken vi har gått til valg på!

ET GODT LIV PÅ ASKØY

Alle skal føle seg velkommen på Askøy, og MDG vil styrke arbeidet med integrering av nye innbyggere. Vi vil ha levende lokalsamfunn der færre er ensomme og har mer tid til venner og familie. Vi vil jobbe for et samfunn med økt livskvalitet og sosial utvikling for både enkeltmennesker og lokalsamfunn.

Livskvalitet og kultur

Barn og unge skal kunne leke trygt ute og gå eller sykle til skolen i ren luft. Vi skal kunne gå tur i nærmiljøet og nyte friluftaktiviteter. Vi skal kunne bade i sjøen og fiske i fjorden, og det skal være trygt. Vi vil fremme økt bruk av kulturaktiviteter og biblioteket, samt tilrettelegge for frivillig arbeid.

Vi vil:

- Prioritere livskvalitet fremfor materiell vekst og konkurransepress.
- Fremme integrering av nytilflyttede til øyen.
- Følge opp Allemannsretten og styrke vernet av strandsonen, for å bevare artsmangfoldet og sikre fellesskapet tilgang til natur og friluftsområder.
- Tilrettelegge for velstelte grøntområder, turstier, lysløype og trygge badeplasser.
- Styrke samarbeidet mellom kultur, bibliotek og barnehager, skole og institusjoner.
- Forby reklameskilt, lysforurensning og annen visuell forsøpling på kommunal grunn.
- Sikre tilgjengelige lokaler/ressurser for organisert frivillig aktivitet.
- Redusere kjøpepress ved å støtte frivillige aktiviteter som reparasjons-kafe, byttedag o.l.
- Bli Fairtrade-sertifisert kommune og delta i Initiativ for etisk handel.

Lokaldemokrati

Et levende lokalsamfunn er avhengig av lokalt engasjement i politikken. Kommunens tjenester må være lett tilgjengelige, med samarbeid og åpen kommunikasjon.

Vi vil:

- Øke innbyggernes innflytelse gjennom større åpenhet i politiske prosesser.
- At kommunale brev og plandokumenter skal skrives i et kortfattet og klart språk.
- Fortsette å motarbeide korrupsjon gjennom Transparency Internasjonal.
- Tilby «Demokratikurs» for ungdom og andre som ønsker å engasjere seg i politikken.

Digital teknologi

Vi kan minske vårt økologiske fotavtrykk ved å erstatte reiser og forbruk av papir med økt bruk av digitale teknologier. Samtidig vil vi unngå negative konsekvenser av datateknologi.

Vi vil:

- Anvende digitale møter og videokonferanser.
- Styrke bibliotekets tilbud om fjernlån av digitale bøker.
- Styrke tiltak som støtter foreldre slik at barn/unge etablerer gode datavaner, f.eks. Barnevakten.
- Gjøre barnehager og skoler til mobilfrie soner, samt stimulere til frilek og fysisk aktivitet.
- Arbeide for at mest mulig skriftlig kommunikasjon mellom kommunen og innbyggerne skal gå elektronisk.
- Forenkle tilgangen til gratis WiFi for besøkende i offentlige bygg.

Økonomistyring

MDG vil bygge opp en sunn kommuneøkonomi rustet for å gi innbyggerne så god livskvalitet som mulig. Vi er for innføring av eiendomsskatt dersom den brukes til å styrke de kommunale tjenestene eller kommunens økonomi. Vi mener Askøy kommune må bruke økonomiske virkemidler for å styrke klimavennlig virksomhet.

Vi vil:

- Innføre bærekraftsmål med vekt på klima, natur og livskvalitet i forbindelse med kommunebudsjettet.
- Investere kommunale midler i grønne fond, fornybar teknologi og grønt næringsliv.
- Unngå investeringer i forurensende og klimafiendtlig virksomhet.
- Redusere gjeldsgraden i kommunen ved redusert offentlig låneopptak eller nedbetaling av eksisterende gjeld.
- Unngå salg av kommunale eiendommer og selskap.
- Redusere konkurranseutsettingen og privatiseringen.
- Ha en innkjøpspolitikk der kommunen skal ta hensyn til miljø, klima, dyrevelferd og rettferdig handel.
- Innføre eget punkt om miljøkrav ved alle anbud og innkjøp i kommunale virksomheter.
- Sørge for at arbeidstakeres rettigheter blir ivaretatt i offentlige anbud.
- Stille krav om utslippsfrie kjøretøy i offentlige kontrakter og anbud.
- Styrke den sosiale profilen på eiendomsskatten dersom den gjeninnføres, ved minstefradrag og søknad om fritak på individuelt grunnlag.

Oppvekstsvilkår for barn og unge

Vårt mål er en god og trygg barndom. Barns behov for gode omsorgspersoner og kjærighet uten overgrep og forsømmelser må ha høyeste prioritet. Den gode skolen og barnehagen er basert på en anerkjennelse av barnet som selvstendig individ. Barna skal oppleve og tilegne seg medmenneskelighet, toleranse, empati og inkludering.

Vi vil:

- Styrke tjenestene slik at kommunen fanger opp og hjelper barn som er utsatt for vold/overgrep og omsorgssvikt, eller har foreldre som sliter med psykiske problemer eller alvorlig fysisk sykdom.
- Tilrettelegge for godt samarbeid mellom helsestasjon, lege, psykolog og PP-tjenesten, samt raskere saksgang i PPT.
- Sørge for at barnehager har tilgang til varierte utearealer som bidrar til fri lek, natur- og kulturopplevelser.
- Ha tillit til pedagogenes fagkunnskaper og mindre fokus på målstyring og byråkratiske ordninger.
- Opprette et innsatsteam som kan følge opp barn og unge som har skolevegring.
- Ha mer fokus på praktiske fag og arbeide for økt satsing på friluftsliv, ernæring og kroppsøving i skolen.
- Sikre pålagt svømmeopplæring.
- Tilrettelegge læring for både sterke og svake elever.
- Skape bånd mellom generasjonene og fremme lokalkunnskapen ved å øke bruken av nærmiljøet i skoler og barnehager.
- Ansette en ungdomsarbeider med ansvar for lokalt forankret aktivitet til ungdom der de bor.
- Støtte arbeid for å forebygge mobbing og trakassering.

HELSE OG OMSORG

Politikk for helse og omsorg berører også oppvekst og gode lokalsamfunn. Vi ønsker å vektlegge tiltak som gir grunnlaget for et sunt og godt liv for innbyggere i alle aldre.

Livsglede og god helse

God fysisk og psykisk helse er viktig for både unge og gamle. Vi vil legge til rette for mosjon som spaserter, sykling og friluftsliv. Vi legger vekt på livsglede og en meningsfull hverdag. På øyen vår vil vi at alle skal oppleve å ha gode liv, også de som behøver støtte på grunn av funksjonsnedsettelse.

Vi vil:

- Sikre lokalmiljøer der det er trygt å gå og sykle til barnehage, skole og friområder.
- Tilrettelegge møteplasser for sosial aktivitet, fysisk trening og naturopplevelser for barn og unge, voksne og seniorer, og på tvers av generasjoner.
- Satse på tidlig innsats og lavterskeltilbud for barn og unge, ansette flere helsesykepleiere, samt bedre samarbeidet mellom barnevern, skolehelsetjenesten og øvrige helsetjenester.
- Prioritere forebygging av rusproblemer og psykiske helseplager.
- Tilrettelegge for selvstendige liv for mennesker med funksjonsnedsettelse og kronisk sykdom.
- Sørge for at personer med redusert arbeidsevne får tilpasset, meningsfullt arbeid.
- Bevare og styrke Frisklivssentralen.
- Tilby alle eldre forebyggende hjemmebesøk.
- Arbeide for at våre sykehjem sertifiseres som livsgledehem.

Hjemmebaserte tjenester og institusjon

Syke og pleietrengende mennesker skal få god og trygg omsorg og behandling av høy kvalitet. Vi vil sikre høy faglighet og kontinuitet i tjenestene.

Vi vil:

- Styrke hjemmebaserte tjenester og satse på velferdsteknologi med teknologiske løsninger som kan bidra til selvstendighet, med mål om at flere kan bo hjemme lengst mulig, både unge og gamle.
- Sikre at innbyggerne tilbys plass på sykehjem når dette er nødvendig.
- Etablere Lærings- og mestringssenter, og ha fokus på kroniske lidelser og pårørende til personer med demens.
- Utvide tilbudet om hverdagsrehabilitering, der eldre får opptrening i eget hjem.
- Utvide dagsentertilbud til å gjelde ettermiddag og helg.
- Beholde og styrke demensteam for hjemmeboende.
- Tilby bedre støtte og avlastning til pårørende.
- Ansette ernæringsfysiolog i kommunen, samt opprette tilbud om “spisevenn” der hjemmeboende eldre får tilbud om selskap ved måltid.
- Tilby smakfulle, sunne og varierte måltider på institusjonene, også for allergikere og vegetar/veganere.
- Legge til rette for mer frivillig arbeid, samt bruk av aktiviteter som sang og musikk og kontakt med dyr i eldreomsorgen.
- Styrke psykisk helsevern og rusomsorg slik at det kan gis et helhetlig tilbud, også i eget hjem.
- Øke andelen heltidsstillinger og minimerer vikarbruken.
- Lage en langtidsplan for videreutdanning og kompetanseheving av fast ansatte.

VERN AV MILJØ OG NATUR

Miljøvern er viktig for naturopplevelse, friluftsliv og for det biologiske mangfoldet på øyen. Vi mener kommunen må ha en egen bindende plan for reduksjon av klimautslipp. For å få dette til må utslipp kartlegges og følges opp, og vil må øke satsingen på produksjon og bruk av fornybar energi.

Vi vil:

- At kommunen lager et klimaregnskap, og dette skal være et prioritert styringsdokument.
- Arbeide for at Askøy vedtar en egen en bindende plan for reduksjon av klimautslipp i tråd med Paris-avtalen og foreta årlige målinger som viser resultatene.
- At kommunen i større grad skal satse på framtidsrettede, fornybare energikilder, som for eksempel vindkraft, solkraft og jordvarme i alle kommunale byggeprosjekter, samt informere og tilrettelegge for dette hos private utbyggere.
- Støtte grønne bygg, både til private og næringsliv, samt hjelpe innbyggere til å realisere ENØK-tiltak i samarbeid med Enova.
- At alle kommunale bygg blir miljøsertifisert innen 2025.
- Styrke kommunens miljøvernavdeling.
- Jobbe for at kommunen blir sertifisert som Miljøfyrtårn.
- Ha forsøk med solcellebasert lys ved oppretting av nye lysstolper ved gangstier og turløyper.

Redusert forurensing og forbruk

Miljøforurensing utgjør stor helsefare, derfor må vi unngå miljøskade ved strengere utslippskontroll. Samtidig må kommunen ha som mål å fungere etter sirkulærøkonomiske prinsipper, der resirkulering og gjenbruk står sentralt.

Vi vil:

- Ha strengere kontroll for å hindre miljøskadelige utslipp fra industri, landbruk og septikslam.
- Kreve flere tilsyn med avfallshåndtering på byggeplasser.
- Unngå skadelige plantevernmidler som Roundup, erstatte med miljøvennlige metoder mot ugress og skadedyr.
- Redusere bruk og spredning av helse- og miljøskadelig mikroplast fra kilder som bildekk, tekstiler, maling, hudpleieprodukter og vaskemidler, samt fase ut gummigranulat på kunstgressbaner i samarbeid med næringslivet og idretten.
- Kutte bruken av engangsartikler og redusere bruken av plastemballasje og plastprodukter samt unødvendig avfall i kommunal drift. Vi vil også ha på plass kildesortering av matavfall og retur av glass og metall.
- Arbeide for å redusere kasting av mat, og sikre støtte til ordninger som deler ut mat som “nærmer seg dato”.
- Gjøre det gratis å levere på miljøstasjonen for husholdninger, samt at resirkulering av glass og metall blir enklere.
- Utvide og styrke ordningen med minigjenbruks-stasjoner. Vi vil ha flere steder å gi bort og få brukbare ting, og gjøre tjenesten bedre kjent og mer brukt.
- Opprette stilling som gjenbruks-koordinator i kommunen.
- Legge til rette for byttemarked i regi av frivillige organisasjoner ved å gi tilgang til offentlige bygg og areal, samt informere via kommunens nettsider.

Naturvern og dyrevelferd

MDG vil beskytte dagens naturverdier og gjenskape opprinnelige naturverdier og økosystemer som har blitt ødelagt. Vi anerkjenner dyrs egenverdi og vårt ansvar for å gi alle dyr et godt liv.

Vi vil:

- Prioritere arbeid med naturmangfoldplanen.
- Verne områder med truede arter.
- Forby planting av sitkagran og andre fremmede treslag som fortrenger stedlig vegetasjon.
- At forbudet mot å jakte på eller forstyrre dyr i yngle- og hekketider skal gjelde alle dyr som ikke er svartelistet.
- Restaurere myr og våtmark, og gi disse naturtypene særskilt vern.
- Styrke grønne korridorer som knytter sammen naturområder på Askøy.
- At hensynet til artsmangfold blir tatt inn i kommunens planverk.
- Arbeide for at prosjekter ikke settes i gang uten at konsekvensene for natur og miljø er tilstrekkelig utredet.
- Støtte dyrevernsorganisasjoner og lokale dyreklinikker i oppgaven med å ta seg av hjemløse kjæledyr.
- Oppfordre hunde- og katteeiere til å ID-merke dyrene sine
- Oppfordre til kastrering/sterilisering av katter som ferdes fritt utendørs.
- Ikke tillate sirkus med dyr på Askøy.
- Arbeide for at kjæledyr så vel som dyr i landbruket, fiskerinæringen, underholdningsindustrien og forskning skal ha mulighet til gode liv.

GRØNN SAMFERDSEL

Transportsektoren er av de største kildene til klimagassutslipp, forurensning, støy og naturinngrep. Den samlede trafikken er også et problem for helse og velvære.

Vi vil:

- Prioritere gående og syklende trafikanter fremfor privatbilisme.
- Bygge ut gang- og sykkelstier, med særlig fokus på trygge skoleveier.
- Ha forsøk med solcellebasert utebelysning.
- Ha en kraftig utbygging av kollektivtrafikken, som sikrer et attraktivt og reelt alternativ til privatbil.
- Arbeide for vegløsninger med innfartsparkering, som letter overgangen til kollektivtransport, samt legge til rette for sykkel der det er mest fornuftig.
- Prioritere parkeringsplasser og fremkommelighet for personer med funksjonsnedsettelse.
- Redusere den generelle hastigheten i tettbygde strøk fra dagens 50 km/t til 40 km/t, og til 30 km/t i områder med blandet trafikk og rundt skoler og barnehager.
- Utbedre eksisterende veier med tanke på trafiksikkerhet fremfor å bygge store nye veianlegg.
- Ikke akseptere bygging av Samband Vest fordi dette gir negativ miljøpåvirkning og økt gjennomgangstrafikk over øyen.
- At nye kommunale tjenestebiler (unntatt utrykningskjøretøy) skal være elektriske eller hydrogendrevet.
- Være pådriver for elektrisk drevet hurtigbåt på sambandet Kleppestø-Strandkaien.
- Unngå veisalting og benytte miljøvennlige alternativ som oppvarmet sand.

Miljøvennlig persontransport

MDG vil stimulere til bruk av sykkel, og tilrettelegge for innfartsparkering, bildeling og flere passasjerer på buss.

Vi vil:

- At det skal bli gratis å ta med sykkel på alle busser.
- Bygge flere sykkelveier og egne felt for sykkel i veibanen, slik at sykling blir tryggere og raskere.
- Forenkle sykling ved å tilpasse kanter på gang- og sykkelveier.
- Bygge innfartsparkeringer med lademulighet for elbil og betalingsautomat for kollektivtransport ved sentrale knutepunkt, f.eks. Ravnanger, Erdal, Juvik, Steinrusten.
- Stimulere til bildeling og samkjøring ved å informere på kommunens nettsider om slike tjenester.
- Sikre fortsatt redusert bompengavgift for elbil.
- Være pådriver inn mot fylkeskommunen for å få rimelig kollektivtransport - både enkeltreiser og periodekort.
- Øke antall bussavganger, også kveld og helg, mellom Askøy og Bergen.
- Utrede ringbuss som alternativ løsning for å øke antall bussavganger internt på øyen.
- Vurdere tilpassede busstørrelser på ruter med lavt passasjertall, dersom det gir lavere energiforbruk.
- Utrede mulighet for kollektivfelt ved utbedring og nybygg av kommunale og fylkeskommunale veier.
- Be fylkeskommunen om å opprette flere direkteruter til Sandsli, Fyllingsdalen og Sotra, særlig med tanke på skole- og jobbpendling.

Grønne jobber

Gründere er svært viktige i den grønne omstillingen vi skal igjennom, og vi vil jobbe for rammevilkår som muliggjør utvikling og kommersialisering av både eksisterende virksomhet og nye grønne ideer.

Vi vil:

- Styrke rammene til offentlige ordninger som såkornordninger og miljørettede tilskudd.
- Stimulere til nyskaping ved å gjøre det lettere å starte egen virksomhet.
- Støtte opprettelse av miljørettede næringer som sykkelmekanikere og reparatører.
- Stimulere til økt rekruttering til håndverksfagene og gjøre det attraktivt å etablere seg på Askøy.
- Arbeide for at Mjølkevikvarden skal bli et regionalt senter for bærekraftig utviklingsarbeid innen marine næringer.

Bærekraftig ressursforvaltning

Det store samfunnsprosjektet de neste årene i Norge er det grønne skiftet fra oljebasert økonomi til fornybar økonomi. Et av våre fremste konkurransefortrinn er at vi har mye natur og store havområder med velfungerende artsrike økosystemer. Her finnes enorme mengder fornybare ressurser som kan erstatte produkter og materialer som i dag er basert på olje og gass. Vi vil også jobbe for en bærekraftig forvaltning av ressurser i skog, jordbruk og hav.

Vi vil:

- Ha en forutsigbar politikk som gradvis faser ut olje- og gassindustrien.
- Fremme utvikling av en næringspolitikk for en utslippsfri kyst, og bidra til å sikre infrastrukturbygging som muliggjør dette.
- Ikke tillate nye oppdrettskonsesjoner til anlegg som ikke drives utslippsfritt, det vil si at det skal være krav om null spredning av lus og kjemikalier, null rømminger og null ressurser på avveie.
- At skogbruket må drives skånsomt og at flere områder vernes mot inngrep.
- Sikre at dyr skal ha mest mulig tilgang til utemiljø og bevegelse.
- Sikre bedre dyrevelferd for oppdrettsfisk ved å innføre lavere grenser for antall fisk per merd.
- Opprettholde utmarksbeite, slåtte-enger og kulturlandskap.
- Verne jordbruksareal og fremme bærekraftig landbruk.
- Satse på økologisk og lokalprodusert mat.
- Arbeide for å at lokalproduserte varer selges lokalt, f.eks. Bondens marked, nisjebutikker og gårdsutsalgs.
- Arbeide for skole- og parselhager.

Kommunen som foregangsmodell

Ansatte i kommunen skal ha høy livskvalitet og en meningsfull arbeidsdag. MDG vil arbeide for en god balanse mellom jobb og fritid. Vi ønsker at flere skal få muligheten til kortere eller mer fleksible arbeidstidsordninger, samt at arbeidsgiver gir tilbud om trening. Vi vil også sikre gode og forutsigbare lønns- og pensjonsvilkår for kommunens ansatte.

Tillit må ligge til grunn for styringen av kommunen. Det er et problem i dag at mange ikke får tilgang til arbeidslivet på grunn av bakgrunn eller funksjonsevne. De grønne vil tilrettelegge for økt mangfold, likestilling og arbeidstrening. Vårt hovedmål er at kommunen skal være en god arbeidsgiver.

Vi vil:

- Støtte prøveprosjekt med frivillig 6-timers arbeidsdag.
- Jobbe for at ansatte skal få tilbud om trening, gjerne på arbeidsplassen og i arbeidstiden.
- Arbeide for tilstrekkelig bemanning, åpenhet, dialog, samt kompetansehevingstiltak i kommunen.
- Tilrettelegge for at flere med funksjonsnedsettelse kan arbeide i kommunen.
- Sikre en bedre representativitet med tanke på kjønn, funksjonsevne og etnisitet ved rekruttering til kommunens lederstillinger.
- Etablere flere lærlingplasser, traineeordninger og etablere flere ordninger der kommunen tilbyr sommerjobber til ungdom.
- Gjennomføre et forsøksprosjekt med anonyme søknader ved offentlige ansettelse.
- Være pådrivere for et godt arbeidsmiljø i alle kommunale virksomheter.

VÅRE KANDIDATER

THOMAS REMME

1. kandidat

- IKT-instruktør, f. 1974
- Thomas er i dag representant i kommunestyret og medlem i utvalg for MDG

HEGE TORGHATTEN

2. kandidat og ordfører kandidat

- Sykepleier og leder, f. 1970
- Hege har vært leder for Naturvernforbundet i seks år. Hun er medlem i utvalg for teknikk og miljø

CLAUS GLADYSZAK

3. kandidat

- Spesialrådgiver, f. 1966
- Claus jobber med innovasjon og bærekraftig forretningsutvikling, har vært med i MDG i en årrekke

LINDA RYKKJE

4. kandidat

- Sykepleier med doktorgrad, f. 1973
- Linda er engasjert i MDG sitt arbeid lokalt og nasjonalt, er med i helsepolitisk utvalg

5. kandidat **Jarl Erik Torghatten Halvorsen**
- Student, f. 2001
6. kandidat **Harald Synnevåg**
- Lærer, f. 1968
7. kandidat **Anders Dræge**
- Forretningsanalytiker, f. 1976
8. kandidat **Linn Renate Tangen**
- Vernepleier, f. 1982
9. kandidat **Stig Eriksen**
- Student, f. 1975
10. kandidat **Else Lyssand**
- Lektor, f. 1960
11. kandidat **Aleksander Feydt**
- Butikksjef, f. 1981
12. kandidat **Stian Adrian Rykkje**
- Student, f. 2000

miljøpartiet
de grønne

TENK GRØNT

Vi stiller liste ved kommunevalget. Se omtale av våre kandidater og besøk oss på facebook og nettsiden <https://askoy.mdg.no/>

STEM PÅ MDG ASKØY!